

H E T J A W O O R D,

DOOR

J. J. CREMER.

Niet te vergeefs had Klaas — de knappe visschersgezel, aan Sanne — de blonde, blozende maagd — zoo menigmaal gezegd, dat hij altyd and'r dacht als hij niet bay d'r was. Niet te vergeefs had hij haar zoo dikwijls een schuchteren zoen op de mollige lippen gedrukt en een »atjuus" komen brengen, wanneer hij ter vischvangst met de pink in zee moest; want zeker en wis was het dat Sanne van hem hield, veel van hem hield, al zei ze soms tegen anderen, dat het nieuwaër was.

»Jaê Sanne," zei Klaas op een zondag avond, nadat hij een uurtje bij haar aan 't raam had staan keuvelen; »daër ginder aên strand loopen er weêr komsie, komsa, as Pleun zaeit, heertjes en mooi juffertjes, arm in arm van geweld, maêr zie je, as t'r een baj is die 't zoo meent as ikke, zie, dan mag ik geen visch meer aan boord zien."

»Maêr Klaês je zaeit et," sprak Sanne en je hebt al zoo dikwels ezeid wat je nou zaeit, maêr hoor reis, wat heb ik er aên?"

»Hoe meen je Sanne?" vraagde Klaas.

»Nou, als ik ronduijt zal zegge," hakkelde het meisje, terwijl ze voor zich zag, »dan vraêg ik,...." maar wat ze vraêgde bleef in den steek.

»Wallief...?" zeide Klaas, die niet begreep dat Sanne eene formele declaratie verlangde.

»Als ik dan zeggen zel," sprak het meisje na eenig zwijgen; »je hebt al zoo lang wat gereld van ditte en datte en meer as genoeg, maêr weet je, van 't ééne — daêr kwam nog geen woord van."

»Hê?" vraagde Klaas, »van 'teene...?" en juist wilde hij een wijsgeerig onderzoek beginnen, toen een stem binnen de woning klonk en Sanne met een: »Goe raeise Klaês," van het venster verdween.

Klaas was schrikkelijk bleu, want Sanne's vader, den ouden Jaap, had hij nog niet onder de oogen durven treden, sedert hij zijn blik op Sanne vallen liet. Aan 't meisje zelve had hij wel durven zeggen, dat ze aijselik knap was en 'n zoet zoutje; hij had ze wel, zoo als gezegd werd, durven zoenen, vooral wanneer de zon in de zee was, maar van 't ééne, had hij nog niet gesproken.

Toen Klaas half mistroostig, maar verliefd tot in de haarpunten toe, zich van Jaap's woning verwijderde, toen dacht hij er gedurig over na wat Sanne toch met dat ééne mogt bedoeld hebben. 't Werd hem gaande weg duidelijker: rond moest hij verklaren, dat hij haar tot zijn waij wilde, *haér* moest hij om het jaêwoord, en d'ouden Jaêp om den toeslag vraêgen.

In weerwil dat Klaas die overtuiging bekwam, verlieden er nog wel twee maanden eer hij er toe geraakte om Sanne te zeggen wat hij werkelijk wilde. Eindelijk waagde hij het, en 't antwoord dat de maagd al lange gereed had:

»Jaê Klaês ik wil wel; as jaij me trouw bent dan heb je m'n jaêwoord,» klonk den jongen nog zoeter dan zoet in de ooren. De oude Jaap, die, ondanks zijn jaren, nog helderziende was en den wind al lang uit het zuiden had zien waaijen, zeide, toen Klaas ten laatste schuchter voor hem stond en iets van zijn wenschen brabbelde, dat Sanne oud en waijs genoeg was om te weten wat ze doen moest, dat hij Sanne en Klaês zijn zegen gaf en wenschte dat ze met zuijnigheid brood zouden hebben, als ze toekomstige Maij man en vrouw zouden zijn.

't Najaar was stormachtig.

Op zekeren avond zat Sanne met Pleun en Mis en nog eenigen op een der hoogste duinen nabij 't strand en tuurde of de beide pinken, die al sedert eenige dagen vruchteloos werden gewacht, ook eindelijk in 't gezigt kwamen.

De nacht daalde en ze keerden met de somberste voorstellingen huiswaarts, Sanne en hare bekenden.

O! wat huilde ze bitter toen ze 't schrale avond-

brood had nedergezet.... als de pink eens vergaan, als Klaas eens.... O! hemel! dat zou ontzettend wezen.

Ze kon dien nacht niet slapen; de wind huilde verschrikkelijk en het gebruis der golven was op uren afstands te hooren.

Nog had de beangste maagd geen oog geloken, toen de morgenschemering mat en droevig door de verweerde ruijens drong.

Spoedig verliet het meisje haar leger en spoedde zich weder naar de duinen, om op de golven te staren die haar beminde welligt ten onheil waren geworden.

»Och! Sanne! Sanne! most jaï me nog in 't ge- moet komen om 't aêkelige nieuws te hooren,» riep Pleun, de vrouw van Arie, het meisje terzijde tredende, toe: »Mens! Mens! o God! m'n arme kinders!»

Sanne ontstelde hevig: »Pleun wat zaei je?» riep ze angstig, »weet je van Klaas ook?»

»Verloren! mens, verloren!» gilte de vrouw, »de pink van Schelle heef z'n roer gehouwe maêr Aêrie en Lammert en Klaês zaijn met de boot omgeslaêgen.»

»Klaês! Klaês!» riep Sanne luide en stoof het mulle duinpad af, het vlakke strand over, tot nabij de plek waar de ebbende baren brulden en schuimden, en riep er den minnaar bij de zoetste namen als begeerde zij van die onstuimigen haar geliefde weder.

Veel werd er gegeven, magtig veel voor de weduwen en kinderen der verongelukte visschers, en ook voor de weduwe Mar, die in haar zoon Klaas den kostwinner — althans voor een groot deel — had verloren. De bedroefden, ze kregen geld in plaats van hunne dierbaren weder, en de rijken in de stad meenden, dat die armen er beter aan toe waren dan te voren....? en Sanne, Sanne miste den beminde, dien ze haar jawoord schonk, maar zij — zij ontving geen zilver — waarvoor ook zou zij het ontvangen hebben? — en had zich in haar

leed over niets te verblijden, maar treurde, en dacht altijd aan Klaas, die nu zoo diep op den bodem der kille zee te midden van allerlei zeege-drochten lag, die zijn ligchaam zich tot spijs ko-zen — maar, die misschien ook nog leefde.... door een wonder gered.

Niets strekte Sanne tot troost bij haar droevig verlies; maar toch, ruim een jaar na dien treuri- gen morgen, daagde er onverwachte uitkomst voor de dochter van den ouden Jaap, ten minste zoo als de dorpelingen zeiden, die er den mond vol van hadden.

Evert, de jager met een gouden band om zijn hoed en mooie knopen aan zijn rok, die met rood scharlaken versierd was, Evert de jager, had aan 't strand gewandeld en Sanne gezien. Haar op zijde gekomen, had hij haar mooie woordjes gegeven en gezegd.... meer nog dan Klaas haar voorheen ge- zegd had.

Veel had Evert gepraat, en van mooi's en ge- mak, en de derde maal dat hij haar weêr vond, had hij gevraagd om datgene wat Klaas had be- komen.

Gek was ze geweest. Onnoozel bloedje! »Nee,» had ze gezaeid, »Klaës heb ik trouw beloofd en m'en jaéwoord gegeven. Als God hem eens ge- spaêrd had.... wie weet!.... Wat zou hij zeg- gen?»

Gek was ze geweest, stapel gek! 'n voornaême jaêger; jagersvrouw; mooi hujs, mooie kleêren! als Klaes 'r wat aen had dat 'm bedankte, maer Klaes, kijk, was zoo dood as 'n een pier. Dat zeiden de dorpelingen.

Maar Sanne ... wilde niet. Geen smeeken had den jager gebaat. Zes jaren zou ze biddende wach- ten, en haar jawoord gestand doen.

't Was een lente middag. Met garnaet was Sanne naar stad geweest en naderde met hare ledige man- den de stulp haars vaders.

Ha! zegt een lezer welligt, »'t oude liedje, Klaas is teruggekomen.»

Niet te voorbarig! Neen Klaas is er niet; maar kort geleden was er een persoon uit de stad gekomen die de volgende tijding aan de weduwe Mar — de moeder van den vermisten Klaas — had overgebracht. Uit Koppenhagen had de Deensche gezant, onder couvert, een briefje ontvangen, 't welk door een Deenschen koopvaardij kapitein op zijne jongste reis in een drijvende flesch was gevonden. Op de buitenzijde van het briefje stond, zeer slecht met potlood geschreven: »Aan mijne moeder weduwe Aagje Mar en mijn lief Sanne te *** in Holland. Vrouw Mar die zoo menigmaal met Sanne had getreurd, kwam, toen deze naderde, Jaaps woning uitloopen en het verraste meisje haar briefje voorhoudende riep ze in vervoering, terwijl de tranen haar over de ingevallen wangen biggelden: »Sanne, Sanne! lees, lees, misschien leeft mijn jongen, mijn Klaas nog.»

En Sanne liet de leege vischmanden van ontsteltenis op den grond vallen, en nam bevende het briefje, waarop bijna onleesbaar het volgende geschreven stond:

»Ikke, Arie en Lammert zijn al drie dage aan het zwalken met de boot, hebbe haas geen eete, en weten niet wat God wil maar zien een driemaster verweg. M'n hemd bewwe op een haak en schreeuwe doen we ook, as God wil zijn we gered. God zegen je allemaal, de groeten in den Heere ulieden allemaal, ook van Arie en Lammert aan Pleun en kinders en Mie maar 't meest van mijn aan moeder hou je maar taai en Sanne dat zij Klaas niet vergeet. Als deze teregt kom dan zij God met ons en u allemaal uw zoon en minaar Klaas Mar.

Waar we zijne weten me niet.»

't Zal niemand bevreemden dat ze 's avonds bij elkaar zaten, Aagje Mar, Pleun en Mie en Sanne en dat ze nu eens huilden en dan weer lachten en besloten al te zamen God aan te roepen om behoudenis voor hen, die ze reeds zeker hadden verloren gewaand.

't Gelukt maar aan zeer weinigen om in 't goudland te vinden wat ze begeeren: Rijkdom.

De drie schipbreukelingen opgemerkt en aan boord van den koopvaarder overgebracht, moesten de reis naar San Francisco mede maken zoo er althans geen schip werd gepraaid dat hen terug kon voeren. Het laatste gebeurde niet, en ze landden mede in de oorden, waar er zoo velen heen togen om den dood in het goudbed te vinden. Ze landden er, en wellicht hadden ook zij er den dood gevonden, zoo ze liever goud voor zich zelve dan visch voor anderen en zich hadden gezocht. Lammert — ongelukkig! — hij stierf aan een kwaadaardige koorts, maar Klaas en Arie ze vonden na drie jaren zwoegens — waarin ze een aardigen duit vergaarden — gelegenheid om met een Engelsch schip de terugreis als matroos mede te maken. Ze kwamen in Engeland en vijf weken later keerden ze, wel veranderd, maar flink en gezond in hunne geboorteplaats weder.

Kunt gij u de, ten tweede male, diep bedroefde en hevig teleurgestelde Mie voorstellen, lezer, die haar Lammert niet wederzag? Ja? dan kunt ge u ook de gelukkigen voor den geest brengen: Pleun en Arie en de kinderen en Aagje Mar met haar Klaas, en haar aanstaande schoondochter, die juichten te zamen en God dankten, ontelbare malen.

Ze dankten God, maar ontelbare malen dankte ook Klaas zijne Sanne, dat zij zich niet door een gouden band en mooijen rok had laten bekoren, maar het jawoord had gehouden, in zulke omstandigheden.

En nu zijn ze man en vrouw, en wij, wij roemen Sanne en roepen ten slotte: O! mogt aan armen en rijken; het jawoord wat meerder heilig zijn: